

Ronald Reagan: *A magyar hősekről*

Washington, 1988. június 8.

Büszke vagyok, amikor csatlakozom az Észak-Amerikai Magyar Szervezetek Koordináló Bizottsághoz és a szabadság bárhol élő híveihez az 1956-os forradalom hőseire, mártírjaira való emlékezésben.

Sosem fogunk megfélemezni azokról a bátor férfiakról és asszonyokról, akik az esélyek lehetetlensége ellenére félelem nélkül néztek szembe a halállal, így téve tanúságot a szabadság és a nemzeti önrendelkezés iránti szeretetükről. Emlékezünk Nagy Imre miniszterelnökre, Maléter Pál tábornokra, Gimes Miklósrá és megannyi más magyarra, akik harminc évvel ezelőtt ebben a hónapban végeztek ki. Felidézzük a sok-sok szabadságharcos emlékét, akiket vagy az 1956-os forradalom alatt gyilkoltak meg, vagy utána végeztek ki. Azzal, hogy tisztelettel adózunk emléküknek, egyben életben tartjuk azokat az eszméket, amelyekért meghaltak: egy szabad, demokratikus, független Magyarország álmát. Nemes példájuk figyelmeztet bennünket arra, hogy legyünk éberek annak az időtlen és egyetemes ügynek a szolgálatában, amit Thomas Jefferson „örök ellenszegülésnek” nevezett „a zsarnokság minden formájával szemben, amely uralkodni akarna az emberi szellem fölött”.

Támogatom mindazoknak az erőfeszítéseit, akik egy méltó, családi temetés érdekében fel kívánják kutatni és azonosítani akarják a mártírok földi maradványait. Bárcsak 1988-ban bekövetkeznék az, hogy ezeknek a hősöknek a holttestét visszaszolgáltatják szeretteiknek, és bárcsak Isten kegyelméből eljönne az a nap, amikor majd hazájuk szabad és független földjében nyugodhatnak.

Kérem Önökre Isten áldását.

Forrás: *Tetemrehívás*. Párizs, 1988. 127.

Balaskó Jenő: *Angyal Pista balladája*

Ferencváros gyászba van
Angyal Pista fogva van
Angyal Pista fogva van
Ferencváros fogva van

Szögényekér harcót ő
lecsürhézett magyarér
lecsürhézett magyarér
szögényekér

Piros zászlókkal is
ha már eltiporva is
nagyon eltiporva is
pirosló zászlókkal

Nemzetiszín zászlókkal
moszkoviták ellen is
a moszkoviták ellen
nemzetiszín zászlókkal

Szögény Angyal Pista
mit is képzeltél te
hát mit is képzeltél
szögény Angyal Pista

Mögfoztak és földbe gyúrtak
páncélos tatár hordák
szömetet mind rádtóták
szömét moszkoviták

Híttad Jánost a Kádárt
aki éppen játszmát kezdett
aki leült sakkozni
híttad Kádár Janit

Ordíthattál szerteszt
Kádár elmönt szerteszt
soha nem érkezék
ordíthattál szerteszt

Arccal földbe orosz mód
cári faszok ezen mód
szajha ávó orosz mód
arccal földbe löktek

Így már vége lelkünknek
vége telelkednek is
vége mindannyiunknak
ha vége van lelkünknek

Ugrál a rőt áruló
visítózik ablakból
lelkünk maradékából
ugrál a sok áruló

Ugrott vóna anyjából
minél előbb földet ér
bizony előbb földet ér
ugrott vóna anyjából

Bűne előbb földet ér
mi pedig len fősállunk

Angyal Pista! főszállunk!
ha ők bűnük földet ér

Angyal Pista gyászba van
Ferencváros fogva van
Magyarország fogva van
Angyal Pista gyászba van

Forrás: Balaskó Jenő: *Elmúlik minden*. Kráter Műhely Egyesület, 2000. 96-97.

Obersovszky Gyula: A siralomházból 1957-58

Falra karcolt börtönversek

Én meghalok, de mi mégis élünk,
fáklyaként az éjszakában égünk.

Hitemet a föld sava se marja,
hitemet a sarjadó fű vallja

Virágot is növel majd a kedvem,
szellő szórja szirmait felettem
És mert dalom bennszorult szívemben,
daloljatok emberek helyettem.

Közvetlenül a halálos ítélet után

Forrás: Október 23. Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó. 2012. 299.

Ágh István: *Magyar Katalin*

Megörökített halál almáriumszagában
kallódik képe valamelyik fiókban,
ő maga lapátolt földben, időn tűi soványan,
lepréselt liliomszál félretéve
Van-e keresztje? vagy már kimosódott,
isten tudja hová lett, mint azén véres ingem,
Magyar Katalint kiégették az őszből,
szabadjon élni megint,
ballonkabátom én-is elégettem.

Ballonkabátok ősze!

A szél zöld-piros, kék-fehér szárnyal,
sárgára váltan vitorlázott a karomba;
Mindenszentek napjának nem volt még annyi halottja,
nem égett annyi gyertya az elsötétítésben,
vörösréz töltény a szívkamra-sötétben.

Kórházi ágyon pislácoltam

Most a kórházkert húsvéti tapéta

korhadtsont-színű falra

átvilágított szellő, reménylehellet.

Minek gondolna Magyar Katalinra,

ki a Terézvárosban tizenhatéves vöröskereszttest
lefényképezte, akár a vadorzó,
s a rossz fölvételt nekem adta?

Valahol itt, valamelyik fiókban oszlik
barna homállyá, valahol fényes földi
lakk pácolja nyakcsigolyáit.
Nem látom, mintha látnám ballonkabátba
csavartan, homlokán csuklya gyapja,
szelíd arcával lepke-bárány,
Jeanne d'Arc és Zója negatívja
hanyatt a pesti járdán.

Mindéiglen a járdán.
Mennyi színházi topánka porozta,
azóta mennyi uccaseprő söpörte hiányát,
és hányszor hessegettem:
Tűnj el szabadság!
ragályos halálod öröklődik, akár a vérbaj,
nem szabad szeretni engem!

Hasonlított a lányaimra.
Első lelőtt szerelmem,
nincs emléke a rejtek szülőszobáról,
szülőanyává hamisított nevemről,
mikor a sebem bűn volt, s professzorokká

taníttatott a század,
szökevény- és disznóbújtásra.
Gézből szivárgott sebem vallomása:
Ülj az ágyamra! hadd fessek túlnagy köpenyedre
véremmel gyereket, pontosat, mint az iskolában.

Forrás: *Ezerkilencszázötvenhat, te csillag*. Püski, 1991. 197-198.

Petri György: Nagy Imréről

Személytelen voltál, mint a többi zakós-
szemüveges vezér, nem volt érces
a hangod, mert nem tudtad, hogy mit is mondjál
hirtelenjében a sok egybegyűltnek. Épp a hirtelenje
volt szokatlan számodra. Csalódottan
hallgattalak, cvikkeres öregember,
még nem tudtam
a betonudvart, ahol az ügyész
az ítéletet, bizonyára, elhadarta,
sem a kötél durva horzsolását, a végső szegyent.
Ki mondja meg, mi lett volna elmondható
arról az erkélyről. Elgéppuskázott lehetőségek
vissza nem térnek. Börtön, halál

nem köszörüli ki a pillanat élit,
ha kicsorbult. De emlékeznünk szabad
a vonakodó, sértett, tétova férfira,
akibe mégis
fölszivároghatott
düh, káprázat, országos vakremény,
mikor arra ébredt
a város: lövik szét.

Forrás: *In memoriam Nagy Imre*. Szabad Tér Kiadó, 1989. 430-431.

Szepesi Attila: Maléter

Egyszer láttalak, nyurga férfi,
ahogy kilépsz a Parlamentből,
zavartan körül nézel és
beszállsz az autóba.
Nem sejtetted,
hogyan a hosszú halálba indulsz,
szikár parancsmegtagadó,
aki a rongyosok és
megalázottak
élére álltál
e letiport földön, ahol
csak a hóhérok élnek meg a
békés öregkort.
Vagy ha mégis
gyanakodtál,
hisz farkasok közül jöttél,

nem volt más választásod,
mint emelt fővel
útrakelni,
színlelt- gyanútlanul,
ahogy az a becsületes balek ok szokása.
Nem érdekel
a történelmi kristálynézés,
a tudákos abrakadabra,
csak a perc. a felvillanó
pillanat, a végső
megvilágosodásé,
ahogy a Kollonich-nevelte
Rákóczi
a talpasok élére áll és
nem firtatja,
mi jöhet ezután:
száműzetés-e vagy tömegsír,
kurtavas és korbács,
kötél vagy golyó,
éjszakai temetés
- csont megyen csonthoz -,
és ki tudja. meddig
fekhet
arccal a föld gyomra felé fordítva,
miután kimondta a szót:
Recrudescunt diutina Inclytae
Gentis Hungaræ vulnera.

Forrás: *Ezerkilencszázötvenhat, te csillag*. Püski, 1991. 222-223.

Kiss Dénes: *Suhanc ballada*

Gyertyagyújtás Mansfeld Péter sírjára

1.

A fiú ott állt izzófehéren
Mint arcbőre a fal színe
Foszlott a lelke jégverésben
A hóhért várta hogy jön-e?!

2.

A fiú ott állt tizenötévesen
Születésnapja halála napja lett
S amíg állott mésszel leöntve
falakon a fény eljegesedett

3.

Állunk a falnál holtfehéren
Egyik helyére lép a másik
Állunk az idő sortüzében
már világösszeroskadásig!

Forrás: Kiss Dénes: *Halálaim árnyékában fényében*. Lyukasóra könyvek, 1977. 90.

Tollas Tibor: *Beszélő*

Az ötvenhatban elesett Gérecz Attila emlékére

Több mint húsz éve eltemettünk
fiatal költő, szép halott,
arcodon börtön sápadtsága,
bíbor virág, rá vér fagyott.

Lőporfüst ült a Klauzál-téren,
csontkemény, fagyott volt a föld.
Menyasszonyod ásta meg sírod,
virágkeze sebesre tört.

Hullámos hajad nem fésüli
balzsamos szél, se gyógyító
asszonykéz. - Konok ajkad hallgat...
Kiállt a ki nem mondott szó.

Ki elfutott, ki magát mentve
megbújt, de hiába maradt
életben. - Te éltél túl minket,
lézengő élő-holtakat.

Így maradtál meg fiatalon,

darócruhások névtelen
serege élén, boldog költő,
kit fölvelt a történelem.

Veszted után hamis a babér
a magunk „fennkölt” homlokán,
szánalmas hős szerepét játszva
zsíros, bő bankettek során.

De, jó hogy mindezt nem hallod már!
Húsz év után jajj hova lett
fogadalmunk? A rozsdá rágja
s a vádló lelkiismeret.

A kegyes érvek mind lehúlnak,
- csontról a hús - hát valljatok
csontmeztelen vádlótok előtt,
kik színt s hazát váltottatok!

Ime eljött a nagy Beszélő,
sorakoznak a kérdezők...
Felelj ha tudsz, még ma sem késő,
a néma vádolók előtt.

Felelj, helyette., kimondtad- e,
mit húsz éve ő nem tudott

kimondani, mert föld tömte be
száját, s meg nem írt verssorok.

Felelj! mert nem zsarnok golyója
ölte meg Őt, te gyilkolod!
Hiába szöktél el, - a tűnő
esztendők falán átkopog...

Te gyilkolod, élősdű féreg,
ki belőle táplálkozol.
Dicséred a mosolygó gyilkost,
hogyan kerüljön rád a sor.

El nem menekülhetsz előle,
míg kérdésére nem felelsz.
Ne hidd, hogy a feloldó földbe'
majd végső nyugalomra lelsz.

Bordáid börtönéből kérdez,
világ végén is rád talál.
Kegyetlen bíró áll elébed
és nem a könnyörű halál.

Forrás: Tollas Tibor: *Évgyűrűk*. Nemzetőr, 1979. 63-64.

Sík Sándor: *Egy fiú fekszik*

Egy fiú fekszik tövében a Falnak.

Akiket legépfegyvereznek, többnyire meg is halnak.

Egy fiú fekszik, pirosan csorog a vére

A senki-földje járda fekete kövére.

A fiú fekszik, vére mát nem is veres,

Már megaludt, már nem is emberes.

A fiú arccal fölfelé fekszik.

Elúszik fölötte egy felhő és azt mondja:

„Ki lesz, aki megmenekszik?”

A fiú fekszik, nem mernek sóhajtani körül a házak

Elmegy mellette egy patkány és azt mondja: „Gyalázat”.

Forrás: *Október* 23. Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó, 2012. 172.

Kiss Dénes: Szent őszi gyász

Pongrácz Gergelynek

Koporsófödél a koponyatető
Alája temetkezem e napon
A gyász kitüntetettjeként
ötvenhat szívét hallgatom

Mert ver még az a szív! Dobog
a dombok méhe fölé hajolva
s völgyágyékok alján fülelek
Mintha siratás bujdokolna.

Remegnek bokrok vízerek
De füveknek fáknak konokon
héthatáron át odakiáltom:
ki értünk meghalt rokonom!

Mind rokonom és jóbarátom -
és az az ősz örök ünnepem
melynek zászlói a fák a tájban
szent üzenetet lobognak nekem

A kivágott címer is középén
amelynek helyén arcunk látszik

Mutatja az egész országot

A véres avar eddig világít

Föl koponyatető koporsófödél!

Feltámadás volt azon a napon

amelynek édes hétszentségét

fiúk! ujjongva gyászolom

Forrás: *Halálaim árnyékában fényében*. Lyukasóra Könyvek, 1997. 90.

Tóth Bálint: Örök béke

(Koszorú Nagy Imre és mártírtársai ravatalára)

Elárulva és megcsalva,
kincstári pokrócba csavarva,
villanydróttal összekötözve,
arccal földnek ástak a földbe,
mégis, eltört nyakcsigolyával,
nem állunk perben a világgal.

Mi immár tanúságot tettünk,
senki nem ítélni felettünk,
életünk adtuk a hazánkért,
s igen, a világszabadságért,
s ha lesz valaha örök béke,

annak mi lettünk előképe.

Forrás: Szép versek. Magvető, 1989. 392.

Balaskó Jenő: A Corvin köz balladája

Mikor a felkelő
dobtárát hangolják,
zenélni gyűl Magyarország
szíveket kitárják

Világra robbanhat
harckocsik ablaka,
lánctalpaktól hajladozik
Magyarhon dereka,

Tárd ki hazám, tárd ki
ágyúval lőtt szíved,
melléd fekszünk szétszaggatva
sok halálos híved.

De te, festett kondás,
Budáról gyere le!
kiolvad a tűzvonalban
naccságád feneke!

Szaggatott hitünket
hazudtátok égre,
begyűjtöttétek a vágyunk
szajhátok ölébe.

Meddő lett az álmunk,
a kihűlt föld. a nyár.
Ragyogjatok eszmezsírban
testünk lángjainál!

Süppedt gödreinkről
a gaz int felétek,
amíg bagzik rongy apátok
labancot belétek.

Most fakadj mosolyra,
libériás ávós,
lecsürhézett tudatlanra
te kék hivatásos!

– Ki beletapostál
imára nyíló szánkba -

- ki fajtiszta tankokkal
gyúrtad egyszerűvé

csodára váró testünk –

– ki eszmegöncök korcaiból
a roncsolt farkú gyík vagy,
ki pikkelyes elméletekbe préselted bele
szabad egynyári virágainkat -

– ki kedvességünk egére tévedtél,
ki a gyűlölet petéit lövöd
szerelmet osztó tekintetünkbe,
ki a szégyellt borraivalót
sziszegő viperaadóvá hamisítod,
ki a vizsály fülánkját bevered
minden hasadékon:
fizess be, fizess be minket
szenvedésünk gálaműsorára:
– az Opera-bálba!

Komám, ha elmúlunk,
ők születnek, helyből:
eszmebörze-rogyasztotta
emésztőgödrükből!

Komám, Magyarhonban
vágya volt a tájnak:
így még nem öleltük

derekát halálnak.

Mert a Corvin köznek

országos a vágya.

levetkezik meztelenre,

a hazát így várja.

Jó a jövő éppen,

békebank képében:

karunkba dől csikorogva

kamatmosoly-képpen.

Néped ha elhagyott,

marad néhány vagány,

akik mindannyian tudjuk:

hazánk méhe olyan magány,

amiből hallatszik

apánk kihúnyt vágya:

– Fiúk, nem lesz soha reggel! –

– de cseng a hajnali csodavekker:

Corvin közüi árvák

a szélbe kiállnak

világ szégyenében hazánk

lángjaivá válnak.

Vitéz Pongrátz Gergely

zenéjének vége -

ifjú dalnokai élén

beleég a fénybe.

Forrás. Balaskó Jenő: *Elmúlik minden*. Kráter Műhely Egyesület, 2000. 1009–111.